

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. augusztus 27.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 69. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendő.

Hirdetmények díja:

4 ha-ás s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A kibontakozás.

A parlamenti válság lassan halad a kibontakozás útján.

Király és nemzet egyaránt ohajtja, hogy a hosszú, kínos válságnak mielőbb vége s a megoldás minden alkotmányos tényezőre kedvező legyen.

A kiegyezés óta ilyen súlyos nehéz viszonyok régen nem neheztek hazánk közéletére. Olyan nagy és fontos, messzi jövőre kiható kérdések állnak tárgyalás, megoldás alatt, melyeket egy könnyen, egy-két nap alatt nem lehet dűlőre juttatni.

Ezért nem könnyű a kibontakozás munkája.

A közélet minden tényezőjének, minden pártnak hozzá kell járulni a kibontakozás nagy munkájához, legalább azal, hogy a tényleges viszonyokhoz szabja követeléseit s igyekezzék megkeresni az igényeknek azt a közepet, hol a különböző felfogások találkozhatnak. Értjük ezt akként, hogy a kibontakozás sem a nemzeti kívánságok teljes elutasításával, sem a kívánságok azonnali teljesítésének követelésével nem lehetséges. A létező viszonyokkal egyszerre szakítani megrázkódtatás nélkül lehetetlen, de fokozatosan, rendre-rendre épen úgy elérhető lesz a cél.

De erőszakoskodás útján sem lehetne ezélt énni. Mert ebben a szabadelvű-

párt sem lehetne segítségére az intézőknek.

Azért csak nyugodt vérmérséklettel, bölcs tapintattal s mindenek felett türelemmel lehet elérni a kibontakozást.

Agg királyunk, gazdag élettapasztalataival, szerető szívének melegségével, éles előrelátásával, a most lefolyt kihallgatások alkalmával bizonyára élénk meggyőződést szerzett hű magyar nemzete kívánságairól. E kihallgatások fordulópontot kell, hogy képezzenek a válság tekintetében. Törhetetlen bizalommal viseltünk a király kipróbált alkotmányos erkölye iránt, ezért bizunk kell abban is, hogy a válságot ohajtott kibontakozáshoz vezeti az ő bölcsesége, s ezáltal az országban újra helyreáll a rég áhitott béke és nyugalom.

A jövő évi költségvetés. Számos reformmunkát mellett most főként az 1904. évi költségvetés egybeállításán dolgoznak a minisztériumokban, hol napról napra folynak a költségvetési tárgyalások. Köztudomásu, hogy az országgyűlés még az 1903. évi költségvetést sem intézte el, sőt a mai napig a tárgyalásába sem fogott belé s már az 1904. évi költségvetés is rövidesen elkészül. Az új költségvetés valószínűleg már a jövő héten a minisztertanács elé kerül.

A sorozás. Az idén a sorozás, az eddigi jelek szerint, aligha végképen el nem marad. Erősen tartja magát a hír, hogy az így beállt ujonezhiányon egyelőre úgy segítenek, hogy az októberben szabadságolando katonákat 1904. január 1-ig benttartják,

amire a véderőtvény 8. § a följogosítja a hadvezetőséget. Ha pedig 1903. december 31-ig nem jönne létre az ujonezhiány, úgy a póttartalékosok behívásával fogják pótolni a január 1-ével szabadságolando katonákat.

A válság és a királyi kihallgatások.

Ő Felsége budai királyi palotájában hétfőn véget értek a királyi kihallgatások, melyeknek az volt a céljuk, hogy a Felség alapos tájékozódást nyerjen a magyar közélet legjellegesebb politikusaitól a válság okai, a nemzet kívánságai, s a kibontakozás módja, eszközei felől.

Mult pénteken Gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke, Gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke, Gróf Andrássy Gyula és Gróf Károlyi Sándor, szombaton Wekerle Sándor, Gróf Szapáry Gyula volt miniszterelnökök, Hódossy Imre orsz. képviselő, vasárnap Bárd Bányffy Dezső, Hieronymi Károly volt miniszterek és Gróf Zichy János, a néppárt elnöke, hétfőn Lukács László pénzügyminiszter, Széll Kálmán volt miniszterelnök, Gróf Tisza István és legvégül Falk Miksa képviselő, Erzsébet királyné volt magyar nyelvprofessora, voltak legfelsőbb kihallgatáson, kiket a király legnagyobbbbszt egy-egy félórás beszélgetésre tartott magánál. Biztos értesülés egyik kihallgatás eredményéről sem jött nyilvánosságra. A király, mint a lapok írják, a nemzeti követelésekről bátorozottan még tagadólag nem nyilatkozott, de a kihallgatottak — állítólag — azon benyomást nyerték, hogy a király a legfőbb kérdésben: a magyar nyelv behozatalára nézve, nem igen hajlandó engedni.

A kihallgatottak valamennyien a nemzeti követelmények teljesítésének szükségét hangoztatták s így most a döntés a királytól függ, de hogy mikor fog bekövetkezni, egyáltalán senki sem tud biztosat. A válság így még sokáig elhúzódhatik.

TÁRGZA.

Don Kijotte bucsuja.

Én vagyok a Don Kijotte
A régi jó korból,
Ruha, fegyver elkopott,
De szívem ég olykor,
Nem látják a szívemet,
Csak az ódon árnyat,
Hát a világ kinevet,
Jó szív sorsa bánat.

Nem találok itt helyet,
A hideg kirázza
Ezt a kort ha rámered
Ős lovag esontváza;
Védtelek őre hej,
Mindhiába járok,
Még engemet csipnek el
Őrült policzajok.

Letűnt már a szerelem,
Dárda, sisak, páncél...
Ésszel foly a küzdelem
Eszméér, hazáér;

Mig szobrot kap sok kebel,
Ki csak önzést hordott:
Spirituszba teszik el —
Szegény Don Kijotteot.

Rosinantém, jó lovam
Most már Isten veled,
Jártuk együtt boldogan
Az illatos rétet.
Ki eszménnyel volt tele,
De sohasem győzött,
Mint a gazdád hirneve,
Tovább tart a — bőrd.

Dulcineám, édesem,
Lelkem tüzelője,
Test nélküli szerelem
Nem visz delelőre!
A ki érted megszokott
Számár fülle jár,
Ráborulsz-e Don Kijotte
Kopár sirhalmára?!

Ideje, hogy meghalok,
Jövel Sancho Panzám,
Ott élnek a magyarok
Duna, Tisza partján, —

A bolond jó szívnek ott
Áll még régi vára:
Ott dobbanjon Don Kijotte
Szíve utoljára.

Haan Béla.

A csók.*)

Irta: Balassa Sándor.

A csóknak ép úgy, mint minden másnak története van. Kelekezését illetőleg az első nyomok ősrégi időre vezetnek vissza és ugyancsak számos mende-monda maradt föl róla napjainkig. A történelem elavult, sárga lapjait forgatva, vessünk egy pillantást a multba.

Már az első emberpár is csókolódzott. Erről a biblia is említést tesz.

Egy igen kedves dolgot találunk a bibliában az első csók elesattanásáról. Történt pedig, hogy a paradicsomban, Ádám apánk kapta az első csókot az Ur Istentől, akkor, midőn életet lehelt belé.

*) Mutatvány szerzőnek „A csók” című legközelebb megjelenő könyvéből.

TANÜGY.

— Polgári leányiskola. —

A kézdívárshelyi jótékony nőegyleti polgári leányiskolának államosítása, Nagym. vall. és közokt. m. kir. Miniszter urnak folyó évi augusztus hó 10-én kelt 52490. számú rendelete értelmében csak akkor vihető keresztül amikor az 1903. évi költségvetés törvényére emelkedik. — Az iskolának tehát az 1903—904-ik tanévet még az eddigi módon kell megkezdnie.

Azzal a külömbiséggel mégis, hogy e tanévben a tandíj egy tanuló után 60 korona helyett egyelőre 20 koronában állapították meg s ez összeg havi részletekben is fizethető. —

A kézdívárshelyi négy osztályú államsegélyes és nyilvánossági joggal bíró nőegyleti polgári leányiskolába a beiratások az 1903—904-ik tanévre szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5-ik napjain fognak mint rendesen az állami polgári fiúiskolában eszközölni.

2. A felvételi és javító vizsgálatok augusztus hó 31-én d. e. 8 órától kezdve tartatnak meg.

3. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 7-én d. e. 8 órakor történik.

4. A beiratkozásra minden tanuló személyesen és szülője vagy gyámja kíséretében tartozik az igazgatóságnál megjelenni, ki-ki magával hozván iskolai, születési és újraoltási bizonyítványát is. A beiratás alkalmával minden nyilvános tanuló az első félévi tandíjon kívül, 1 korona beiratási, 1 korona értesítő díjat és 30 fillér nyugdíjintézeti járulékot köteles lefizetni.

5. A polgári leány iskola I-ső osztályába felvehető oly tanuló, ki életének 9-ik évét betöltötte s az elemi népiskola IV. osztályát sikerrel elvégezte vagy ennek hiányában említett osztály minden tantárgyából felvételi vizsgálatot tesz.

6. Az elemi leányiskola V. és VI. osztályát végzett tanulók csak azon esetben vehetők fel a polgári leányiskola II-ik, illetve III-ik osztályába, ha azok a polgári leányiskola megfelelő, I-ső, vagy II-ik osztályának minden tantárgyából sikeres felvételi vizsgálatot tesznek. Ezt a felvételi vizsgálatot, okvetlenül a tanév elején, a tanítás megkezdése előtt, az arra kijelölt napon kell letenni. Irányadó a vizsgálat tárgyaira vonatkozólag az előbb közölt miniszteri tanterv. Tantervkülönbségi vizsgálatért tantárgyaként külön 4 K. fizetendő (1900. évi 40863. számú min. rendelet.)

7. A női kézimunkái, szabadkézi- és mértani

rajzból testi hiba folytán tisztí (hatóság) orvosi bizonyítvány alapján egy évre felmenthető a tanuló, de csak tisztán a gyakorlati részből. A folyamodvány a kir. tanfelügyelőhöz intézendő és az igazgatónál nyújtandó be. Hasonlóképen lehet kérvényezni a testgyakorlat, ének és szépírás alól való felmentést is testi hiba okából tisztí orvosi bizonyítvány alapján. A felmentett tárgyakból a tanuló nem nyer érdemjegyet, a felmentés azonban csak egy tanévre érvényes.

8. Megjegyzés: Ezen folyamodványokra szabályszerűen egy koronás bélyeget kell ragasztani.

Szegénysorsu szülők gyermekei tandíjmérséklésben, a teljesen vagyontalanoké pedig indokolt kérés alapján, tandíjmentességben is részesíthetők. Szegény tanulók tankönyvekkel is segélyeztetni fognak.

9. Vidéki szülők gyermekeik elhelyezésénél forduljanak tanácsért az iskola Igazgatóságához, a ki e tekintetben szívesen szolgál utbaigazítással, célja lévén a növendékek részére kellő felügyeletet, jó és olcsó ellátást biztosítani.

Bővebb felvilágosításokkal szívesen szolgál az érdeklődő szülőknek.

Kézdívárshelyen, 1903. aug. 23.

Balázs Márton,
polgári leányiskolai igazgató.

Értesítés.

A kézdívárshelyi m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolában az 1903—4-ik iskolai évre szóló beiratások úgy a mindennapi, mint az ismétlő iskola-kötelesekre nézve folyó évi szeptember 1—4-ik napjain d. e. 8—11-ig, d. u. 2—4 óráig fognak eszközölni.

Felvételi díj: 1 korona 30 fillér. A szegények csak 30 fillért fizetnek.

Kézdívárshelyen, 1903. aug. 25.

A gondnokság nevében:
M. Székely János,
áll. isk. igazgató.

A kézdívárshelyi-kantari r. kath. főgimnáziumban a felvételek és beiratások szeptember 1., 2., 3. napjain történnek d. e. 8—12 és d. u. 3—6-ig a tanári szobában. A felvételi, javító és pótló vizsgálatokat augusztus 29. és 31-én tart-

juk d. e. 8—12 és d. u. 3—5-ig. A magán vizsgálatok megtartására szept. 4. és 5. napjait tűztük ki. Kézdívárshely, 1903. évi augusztus hó.

Hassák Vidor,
főgimn. igazgató.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás.

„Tanító és Tanítvány“ ezim alatt ezelőtt 10 évvel egy könyvet adtam ki, mely az iskolai nevelés köréből 60 drb képet, történetet tartalmazott.

Mivel az első kiadás teljesen elfogyott, most, 10 év után, ismét kiadom munkámat meg bővítve a második 10 év alatt gyűjtögetett iskolai történetekkel.

A tanügy terén eltöltött 20 évi működésem, megfigyelésem eredménye lesz e könyv, tehát nem siettem vele.

Munkámnak első kiadását a sajtó kedvezően fogadta; s az E. M. K. E. elnöksége hivatalos közlönyében irodalmi szakosztálya ajánlatára az E. M. K. E. intézményeinek és tagjainak figyelmébe ajánlota. Ugyanezt tette az erdélyi ev. ref. egyház Igazgatótanácsa is saját iskoláinál. A kolozsvári állami tanító képző intézet tanári kara által a növendékek részére kötelező és ajánlott olvasmányul lett felvéve. —

Ezek bátorítanak fel arra, hogy könyvemnek második kiadását sajtó alá rendezzem.

Terjedelme a második tetemesen meg bővített kiadásnak 7—8 iv lesz, de ára ugyanaz marad, mint az első kiadásnak: 1 korona.

A megrendeléseket, előfizetési pénzeket kérem október 5-ig ezimre (Kolozsvár Pap-utca, milleniumi iskola) küldeni, hogy a nyomtatandó példányok számát megállapíthassam.

Elek Gyula.
isk. igazgató

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** A király Barabás Ferencz, Marostordármegye nyug. árvaszóki elnökének a Ferencz József-rend lovag keresztjét adományozta.

— **Kinevezés.** Schneider Traugott volt kézdívárshelyi főgimn. helyettes tanárt, kit az erdélyi róm. kath. status igazgató-tanácsa a székely-

A második csókot már Ádám adta Évának a midőn az első asszony egy terebélyes fa árnyékában pihent. Ugy történt a dolog, hogy Éva anyánk egy verőfényes délután elszendergett. A mint ott pihent a szabad természet lágy ólón, egy döngieselő méhecske röpködött körülötte. A zümmögő állatka előtt az első ember szokatlanul tűnt fel. Nyilván azt hitte, hogy az első asszony a legszebb rózsaszál, a mely a nagy paradicsomban virít. Így történt, hogy nagy fáradtsággal összegyűjtött virágporát Éva asszony ajkára hintette. Ádám, kiről tudvalevőleg azt jegyezték fel, hogy a legjobb férj volt, odament alvó élete párjához, hogy elkergesse a zümmögő kis méhecskét és észrevette Éva ajkán a virágport. A jó öreg daczára, hogy az első férfi volt, rendelkezett egy kevés illemtudással. Udvariasságnak tartotta, hogy egy nő ajkát az ujjával érintse meg, azért az ajkával közelített hozzá és úgy próbálta leszedgetni a virágport. A midőn az ajka odatapadt Éva asszonyához, Évát valami különös, gyönyörteljes érzés fogta el. Felébredt, magához ölelte Ádámot és mámorítottan adta vissza a csókot, a mely édes volt, talán édesebb, mint a paradicsom tiltott gyümölcse. Ezt a bájos jelenetet egy fekete rigó is végig nézte a fa sűrű lombátorából. Az első ember csókja oly hatással volt a kedves éneklő madárra, hogy örömeiben fűtyölni kezdte: „Lennék én rózsabimbó, lennél te méh... (Őnök nem hiszik, de ez így volt).

Ezt tartja a legenda az első csókról, a mely kétségkívül édes volt, mert a virágpor Éva asszony ajkán mézzé vált.

A történelem a csók eredetét Trója szétrombolásának idejéből származtatja. Ez időből szintén legenda maradt fenn a csókról. A midőn Tróját, a nagy várost szétrombolta az ellenség, egy csapat

férfi és nő menekül el a füstölgő romok közül, hogy új hazát keressen.

Viszontagságos utazás után a Tiberisz partján állapodtak meg. A férfiak akkori szokás szerint megmentett szekerüket, házi eszközeiket halomra gyűjtve elégették és a földterület megszemlélésére akartak indulni. Az indulás előtt az asszonyok és a lányok valami új, ismeretlen bucsuzási módon törték a fejüket. Hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy ajkaikat a férfiak ajkához illesztik. Ez elég újság volt abban az időben s ez a férfiaknak annyira megtetszett, hogy el se indultak az új haza megszemlélésére, hanem letelepedtek és megalapították azt a nagy várost, a melyet ma Rómának neveznek. — Róma tehát a csóknak köszönheti létezését, vagyis inkább az asszonycsóknak.

A csók ez időtől kezdve divatba jött és innen indult világhódító útjára.

Romulusz császár uralkodásának idejében a római asszonyok nagyon szerették a szírekuzi bort. A bor élvezete kötelező volt és ahogy manapság a férjnek neje eltartásáról kell gondoskodnia, úgy kellett akkoriban azzal törődni, hogy a felesége a borban szükségét ne lássa. Ha a férj hazajött első dolga az volt, hogy neje száján meggyőződjék, vajjon ivott-e az asszony elegendő bort. Az ilyen vizsgálatoknak rendesen csók lett a vége. Rómában a csókolózás valóságos mánia lett, úgy, hogy ismerős vagy ismeretlen, akivel csak összetalálkoztak, nyilvánosan össze-csókolkoztak. Így történt aztán, hogy a rómaiak törvényenyl korlátozták a csókot és nagyon szigorúan megbüntették a törvény megszegőit. Romulusz császár szerint csak a házafelek között volt illendő a csók.

*

A kereszténység elterjedésével a csóknak vallási jelentősége lett. Jelképezte a szüziességet, erkölcsöt és ártatlanságot. A vallásban iteni tisztelet után általános csókolódzás volt a templomban. Minthogy a csókot a vallás ily magasatosan értelmezte, több tudós komolyan foglalkozott vele s kutatta azt a mélyseges okot, amely a szent értelmét rejtette magában.

Chrysostomus, az arany száju konstantinápolyi püspök rajongó híve volt a csóknak, Tertulian püspök azonban gyűlölte és úgy vélekedett a csókról, hogy nem emberhez illő.

A korral a csók is változott. Különféle jelentőséggel bírt, ámde lényegében az maradt, ami kezdetben volt.

*

A bölcsesek szerint a csók a legmegbízhatóbb megnyilatkozása a józan állapotban levők érzelmeinek.

A filozófus azt tartja, hogy a csókolódzó oly természetbúvár, ki a külszínnel be nem érve, a realizmus fenekére igyekszik.

A szerelmesek és a költők másképp fogták fel a csók jelentőségét. A szerelmesektől hiába kérjük, mi a csók, nem tudnak rá felelni, csak azt mondhatják legföljebb, hogy édes, mámorító...

Darvin, a nagy angol tudós azt állítja, hogy az emberrel született tulajdonságnak mondhatjuk. E tulajdonság az ember kedélyállapotától függ, a mint az illető szeretett személylyel közelebből érintkezik.

A világ minden részében más-más a csók formája. Ahányféle nemzetiség, van, annyiféle a csók is. Az új-zélandiaknál és lappoknál például a csók abban nyilvánul, hogy az orrukot dörzsölik egymáshoz.

udvarhelyi róm. kath. főgimnáziumhoz tanítónak választott meg, a magyarországi piarista rend tönkére — mint értesülünk — kinevezte a pozsonyszentgyörgyi kegyesrendi főgimnáziumhoz helyettes tanárnak, a minek következtében székelvudvarhelyi állomásától lemondott. Szerencse kísérje új állomására.

— **Halálozás.** Őszinte részvételt vettük lapunk zártakor a szomorú hírt, hogy kézdívasárhelyi Kovács Lázár, m. kir. honvéd százados, Kovács Dániel városi pénztáros testvére, alig 32 éves korában Kőszegen, váratlanul elhunyt. Halálát katonai gyakorlatok közben kapott tüdő- és mellhártya gyulladás okozta. A boldogultat, ki csak 3 hónappal ezelőtt nősült meg, feleségül vévén egy alig 16 éves ifjú leányt: a bájos Skublits Irénkét, hazaszállítják Kézdívasárhelyre s itt helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

— **Kossuth Lajos nevenapját,** ez évben is, mint már évek óta állandóan, szokott lelkesültséggel ünnepelték meg Kézdívasárhelyen. Mult vasárnap sikerült Kossuth-ünnepély volt a sétatéren, melynek fénypontját Dr. Nagy György alkalmi szónoklata képezte. Kedden este a Jancsó-szállóban népes bankett volt, melyen több felkészöntőben áldoztak a Kossuth Lajos emlékének.

— **Tűzoltók gyűlése.** A kézdívasárhelyi tűzoltó-egyesület parancsnoksága augusztus 25-én d. u. az árvaházban, Nagy Károlynak, az egyesület lakadatlan lelkesedősü főparancsnokának elnökletével rendes ülést tartott. Leiratok, átiratok tárgyalása, az új szertár berendezése, közgyűlés tartása, számadásvizsgáló-bizottság kiküldése, s a gyakorlatok rendszeres tartásának módzatai, ideje s más folyó ügyek képezték a parancsnoksági ülés tárgyait.

— **Halálozás** Sőváradi Nagy Levél Ferencz, nagybirtokos, Marostordamegye törvényhatósági bizottsági tagja, Botskör Mihály kir. táblai bíró sógora, egy nemes lelkű, hazafias gondolkodású férfiú, aug. 14-én Mezőmadarason hosszas szenvedés után, 70 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 17-én nagy részvéttel ment végbe. Sirjánál a koporsóra a vármegye nevében Erődsy Sándor főjegyző tett koszorút szép beszéd kíséretében. Élete nemes volt, emléke legyen áldott.

— **A lippai király-napok.** Lázasan folynak Lippán a bekövetkezendő királygyakorlati napokra az előkészületek. Az utcák és utak kövezési munkálatai már elkészültek, csak a radnai állomás előtt folyik még gyorsan a munka, hogy azzal mielőbb készen legyenek. Megérkeztek már Zselénski Róbert gróf kastélyába a butorok is, melylyel a király szobái ujfalu tartózkodási ideje alatt be lesznek ren-

dezve, nemkülömben a diadalkapu s a díszítéshez szükséges anyagok is, melyek 10.000 korona költségbe kerülnek a vármegyének. Ugy a lippai, mint a radnai postahivatali telefont összeköttetésbe hozták Béccsel. Mindkét hivatalhoz két-két, esetleg több postatisztet osztanak be a nagy gyakorlatok idejére. A hivatali rendes éjjeli és nappali szolgálatra rendezik be a királygyakorlatok idejére. Ő Felsége az eddig még megállapított terv szerint szeptember 4-én délután fog megérkezni és pedig Mária-Radnán át Lippára. A végleges utitervet és az udvari vonat menetrendjét csak nyolcz-tíz nappal ő Felsége érkezése előtt fogják a hivatalos közlegeknek megküldeni. A király három napig fog Zselénski Róbert gróf ujfalu kastélyában tartózkodni.

— **A Nápolyi Cirkusz Kézdívasárhelyt.** A Nápolyi tulajdonát képező jöhrü cirkusz folyó hó 25-én Kézdívasárhelyre érkezett s az nap este megtartotta első előadását. Szerdán este a második előadás volt, melyen a közönség nagyon jól mulatott. A jeles társulatra, melyet Sepsiszentgyörgyön is általános tetszésnek örvendett, felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Óriási tűzvész a fővárosban.** Óriási tűzvész pusztított hétfőn este a fővárosban. A Kerespesi-ut és Klauzál-utca sarkán lévő Páris nagy áruház esti 8 óra táján kigyulladt. Pár pillanat alatt már az első emeleten csaptak ki a lángok, majd kigyulladt a második és harmadik emelet is, irózatos lángtengerbe borítván az egész óriási épületet. Hatalmas vánik keletkeztek. A szörnyű tűzvész áldozatainak számát eddigelő nem tudják. Sokan a halottak számaról beszélnek. Eddig 60 elszenesedett holttestet húztak ki a zsarátokokból. A Rókus-kórházba szállítottak közül a távirat érkezéig 11 személy halt meg 6 súlyosan megsebesülve fekszik.

— **Érdekes esküdtzéki tárgyalás** lesz szept. 18-án Kolozsvárról. A vádlottak padján kézdívasárhelyi Megyaszi Mihály ref. papnövendék fog ülni, hírlap utján a sepsiszentgyörgyi ev. ref. főgimnázium egyik tanára Mayer Jánossal szemben elkövetett rágalmazás miatt.

— **A városi kényszer-tűzoltók gyakorlata.** A városi tűzrendészeti szabályzat 12. §-a értelmében a köteles tűzoltók a műszaki ismeretek elsajátítása végett az önkéntes tűzoltókkal együttes gyakorlatot kötelesek tartani. A 417 köteles tűzoltóból a városi rendőrkapitányság egy külön kibocsátott rendeletben augusztus 30-án délután 3 órára 100 egyént rendelt ki, kik megnevezés esetén 2 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbürséggel, vagy megfelelő elzárással fognak büntetett. Nagyon is ideje már, hogy városunkban is tűzoltászat, a tűzrendészeti szabályoknak megfelelően szerveztessék, tüzesetek alkalmával a kényszer tűzoltók is megfelelő felszereléssel jelenjenek meg.

— **Az író-telefon.** Edison-nak egy szenzációs találmányáról érkezik hír New Yorkból: A nagy föltaláló kijelentette, hogy sikerült a telefont úgy tökéletesítenie, hogy a belémondott szavakat automatikusan leírja. A gép leírja a belemondott szavakat, sőt az írás a beszédet szóval is visszaadhatja megint. — Egy másik tudósítás szerint az új találmány voltaképpen fonografikus írógép, amely két készülékből áll: egyik fölveszi a beszédet, a másik pedig ellenőrzésnél megismétli s egyúttal leírja.

— **Elhalasztott sorsjáték.** A Borszék fürdőn emelendő róm. kath. templom javára engedélyezett sorsjáték sorsjegyei nem kelvén el, a sorsolás aug. 20-án nem tartatott meg, hanem pénzügyminiszteri engedéllyel ez év végére halasztatott el. A sorsjegyek árával hátrálókokat ez uton is kéri a rendezőség a hátrálékok kiegyenlítésére.

— **Iparosok figyelmébe.** A sepsiszentgyörgyi kir. pénzügyigazgatóság felkérésére közöljük, hogy a pénzügyigazgatóság helyiségei és a Sepsiszentgyörgy város tulajdonát képező s ideiglenesen a dohánygyár céljaira szolgáló bérpalota között összeköttetés létesítése s a bérpalota első emeletének a pénzügyigazgatóság céljaira leendő átalakítása végett 839 korona engedélyezettvén, ezen munkák biztosítása céljából szeptember 14-én d. e. 9 órakor Sepsiszentgyörgyön a pénzügyigazgatóságnál árlejtés fog tartatni. A zárt ajánlatokhoz 5% banatpénz melléklendő. Az átalakítási tervek a pénzügyigazgatóságnál megtekinthetők.

— **A tudóvész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszterium jelentése szerint a mult évben tudóvészben 70.731 ember pusztult el. Az idén a május havi statisztika szintén szomorú képét adja a tudóvészben elpusztultaknak. Csak Budapesten ez évi májusban 27 ember halt meg a pusztító betegségben, s az ország területén ugyancsak ebben a hónapban 7351-en haltak meg. A tudóvészések szanatorium egyesülete hatalmas mozgalmat indított meg, hogy a betegség terjedését megakadályozza, de a nagyközönség még mindig, ugyszólván tétlenül nézi a rettenetes pusztítást, amelyet a tudóvész végez. Ujabbán mozgalom indult meg a főváros előkelő társaságában, amely ezelül tűzte ki a tudóvész elleni védekezést, s elhatározta újabb szanatorium építését.

KÖZGAZDASÁG.

— Kiállítás Petrozsényben. —

Vármegyénk alispánja utján a következő felhívást tettük:

A petrozsényi ipartestületnek egy kiállítás rendezésére irányuló törekvését méltatva, midőn annak védnökségét elfogadtam, számítottam a vármegye közönségének, főleg pedig az általam nagyrabecsült birtokos osztálynak hazafias támogatására.

Nem tartom szükségesnek bővebb magyarázatot adni annak, hogy ezen a határszéli községben tervezett kiállításnak nemzetpolitikai szempontból mily fontos szerepe van, hiszen azt minden igaz hazafi érti és tudja, ezáltal csupán közgazdasági jelentőségére kívánok rámutatni, mert hiszen nem lehet közömbös reánk nézve ezen a bányászati congressus idejében tartandó s mondhatni, az ottani bányavállalatok vezetőségei által iniciált kiállítást akkor, a midőn gazdasági terményeink nagy része éppen azon vidéken talál piactot.

Jól tudjuk, hogy gazdasági terményeink s főleg élelmi cikkekünk, mely ott a bányavidéken elsőrendű piacra talált volna, a fennálló vámszedésekben védelemre nem talált, minőlfogva a szomszéd Romániában talán könnyebb viszonyok közt termelt és előállított, valamint csekély szállítási költséggel odahozott terményekkel és cikkekkel versenyezni nem volt képes.

Minthogy azonban most, midőn látjuk, hogy a magas kormány a törvényhozás elé terjesztett javaslatokban a szóban forgó terményekre, termékekre szíre nézve oly védelmet biztosít, mely lehetővé teszi azt, hogy honi termény, honi áru és honi cikkek az ottani piacokon bárhonnan idegenből származottakkal a versenyt felvenni képes lesz, nézetem szerint elsőrendű feladatot képez versenyképességünket bemutatni.

Ez a miért a petrozsényi kiállítást a vármegye közönségére nézve fontosnak tartom s ezért vállaltam annak védnökségét el, hogy egyfelől hivatali állásommal, másfelől mint elnöke a hunyadmegyei gazdasági egyletnek ezen közgazdasági szempontból elsőrendű ügynek igaz hazafiai lelkesedéssel szolgáljak.

Ezeknek előrebocsátása után értesíteni kívánom, hogy a petrozsényi ipartestület felkérésére a hunyadmegyei gazdasági egylet elhatározta, hogy a folyó évi szeptember 13—20-iki kiállításon gazdasági termények stb. gyümölcsfélék, vadászati preparátumok s tárgyak collectív kiállításával és egy díjazással egybekötött tenyészállat-kiállítás rendezésével részt vesz s e végből a Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz előterjesztést is tett.

A kiállítás rendezésével és az ügyek vezetésével egy külön erre a célra kiküldött bizottság bízott meg, mely bizottság feladata közé tartozik a közönséget a részletek felől majd tájékoztatni.

Ezen bizottság működését megkezdvén, a kiállítási programot és bejelentési íveket mielőbb széjjel fogja küldeni, előre azonban már most kívánom megjegyezni, hogy a kiállításon részt venni kívánó térdíjat nem fizet s a tárgyak elhelyezéséről is gondoskodva lesz.

Midőn tehát a kiállítás megtartásáról Nagyságodat előre is értesíteni kívántam, újból is felkérem, miszerint azt közreműködése és szíves részvétele által támogatni szíveskedjék.

Fogadja Nagyságod nagyrabecsülésém kifejezését, melylyel maradtam kíváló tisztelettel.

Dáva, 1903. évi aug. hó 15-én.

Barcsay Kálmán s. k.
főispán, egyleti elnök.

A statisztikai argus szemei elől mi sem rejtőzhetik el. Mi mindent nem gyűjtöttek már össze, szép áttekinthető rendben! Ime ama felkiáltások, a melyeket a hölgyek hallatnak az első csók elesztánása után:

Egyesek így szólnak:

— Istenem, mit tett ön?!

Mások:

— Jaj, ennyire nem kellett volna elmennünk!

A többi felkiáltás a legnagyobb változatosságban a következő:

— Soha sem akarom látni, menjen innét!

— Hagyjon magamra kérem, egyedül akarok maradni!

— Nohát ezt nem hittem volna öntől!

Oh, én nagyon szerencsétlen vagyok! (Ezt könnyekkel, vagy a nélkül mondják.)

— Na megálljon! (Ezt különösen a vidéken kedvelik.)

— Uram, ha ezt a férjem tudná, lelőné! (Nagyon gyakori kijelentés.)

A kis ovatosak.

— Szent Isten, ha megláttak volna bennünket! Sokan meg semmit sem szólnak. — Ez talán a legokosabb.

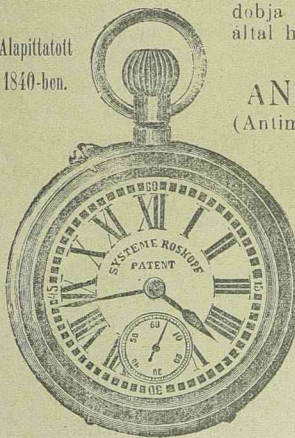
A csókot a statisztikusok 65 rideg számmal különböztetik meg. A csók lehet többek között hideg, meleg, jeges, lángoló, boldogító, mámorító, csábító, lopott, átkos, emésztő, forró, remegő, hűtlen, kinos, édes és isteni, mely utóbbinak mindenki boldogja.

Hirdetések.

Teljesen ingyen

Alapított
1840-ben.

dobja ki a pénzt, ha értéktelen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

ANKER-ROSKOPF-ÓRÁM

(Antimagnetique) szabadalmazott Email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járassal egyedül. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tiszteknél, vasúti hivatalnokok, esendőrség, pénzügyőrség, kalauzok, gépészek és mindazok részére kik egy erős, megtízható és tartós órát akarnak. Ara egy szép nickel lánczsal és tokkal együtt csak

6 KORONA

3 évi jótállással, 3 darab vételénél
CSAK 5 KORONA.

Nem megfelelés esetében kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.
Szátküldés az I. amerikai órágyárak vezérköpviselője által

BÖHNEL MIKSA, órás

BÉCS, IV., Margaretenstrasse 48/83.
a cs. s kir. állami hivatalnokok szállítója.

Óvás: Kereskedők Roskopf-órákat pléh tokkal és imitált papír-Email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti czéjegyzéssel ellátva, utasítunk, határozottan vissza.

Cayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, zecskavágók, répvágók, kukorica-morsszók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes asztal-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(122.5 - 18.)

IFJ. JANCsó MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kor-nak megfelelő, teljesen

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorsajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, **könyvnyomdámát gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kíváncsúnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

KÖNYVKÖTÉSZZETTEL

is kibővitsem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a túlságosan magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdamban készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak esinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. május hó.

Háromszékvármegye nyomtatványszállítója.

ÚJ KÖNYVNYOMDÁMBAN

minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m.: folyóiratokat, disz-műveket, aláragaszokat, gyászlapokat, községi és ügyvédi nyomtatványokat, eljegyzési-, menyegzői- és bál meghívókat stb. stb. stb. rendkívüli olcsó árak mellett, izlésesen, esinosan állíthatok elő, pontos kiszolgálás mellett.

Mély tisztelettel:

IFJ. JANCsó MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyen.